

و پنجم خردادماه دوهزار و پانصد و سی و پنج شاهنشاهی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی
اصل فرمان همایونی وقانون و متن موافقتنامه در دفتر نخست وزیر است.
وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر - سیدضیاءالدین شادمان

موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب رودخانه‌های مرزی دولت شاهنشاهی ایران

و

دولت جمهوری عراق

بالتام از روح توافق الجزیره مورخ ششم مارس ۱۹۷۵ با تمایل بتحکیم
علائق دوستی و حسن همجواری بین کشورهای خود - و

بمنظور تأمین استفاده بنحو احسن از رودخانه‌های محاذی و متوالی
بارعایت منافع عالیّه دودولت نسبت بمقررات ذیل توافق نمودند :

ماده ۱- مقررات موافقتنامه حاضر نسبت به رودخانه‌های ذیل قابل
اجراء است :

الف - رودخانه‌های محاذی که در امتداد خط مرزی بین دو کشور
جریان دارد .

ب - رودخانه‌های متوالی که خط مرزی بین دو کشور را قطع میکنند .
ماده ۲- طرفین متعاهدین نسبت بمقررات ذیل توافق نمودند :

الف - تقسیم آبهای رودخانه‌های بناواسته - قورتور و گنگیر - بدو سهم
متساوی بین دو کشور .

این تقسیم در نقاط مناسبی که طرفین نسبت به آنها توافق خواهند نمود
انجام خواهد شد .

ب - تقسیم آبهای رودخانه‌های الوند - گنجان چم - تپ (میمه)
و دویج بین دو کشور براساس صورتحسابات کمیسیون تحدید حدود ایران
و عثمانی مورخ ۱۹۱۴ و عرف - انجام خواهد شد .

ج - تقسیم آبهای رودخانه‌های محاذی و متوالی که دریندهای الف و ب
فوق ذکر نشده بین دو کشور - طبق مقررات موافقتنامه حاضر انجام خواهد شد .
ماده ۳- طرفین متعاهدین یک کمیسیون دائمی فنی مختلط که متشکل
از تعداد مساوی کارشناس دودولت خواهد بود - برای انجام مطالعات فنی
و نظارت بر مسائل مربوط برودخانه‌های محاذی و متوالی تشکیل خواهند داد .
این مطالعات منجمه نسبت به تنظیم طرحهای مشترک و همچنین ایجاد تأسیسات
و ایستگاههای هیدرومتریک (اندازه گیری آب) که طرفین مفید تشخیص دهند
یا تکمیل تأسیسات و ایستگاههای موجود انجام خواهد شد .

ماده ۴- کمیسیون مذکور در ماده ۳ موافقتنامه حاضر - امکانات استفاده
بهرتر از رودخانه‌های محاذی و متوالی را بررسی خواهد نمود و دیدن منظور طی
یکسال هیدرولوژیک (آب شناسی) از تاریخ امضای موافقتنامه حاضر - سهمی
را که از آب رودخانه‌های مذکور در بند ب ماده ۲ موافقتنامه حاضر - بهر یک از
طرفین تعلق میگیرد - تعیین خواهد نمود .

کمیسیون مزبور همچنین طی مدت دو سال هیدرولوژیک (آب شناسی)
از تاریخ امضای موافقتنامه حاضر - مناسب ترین ترتیبات برای استفاده بنحو
احسن از آب رودخانه‌های مذکور در بند ج ماده ۲ فوق را - مورد بررسی قرار
خواهد داد .

ماده ۵- طرفین متعاهدین متعهد میشوند جریان طبیعی آبهای موجود
در رودخانه‌های محاذی و متوالی را - طبق ترتیبات تقسیم مقرر در موافقتنامه
حاضر - تأمین نمایند .

هریک از دوطرف متعاهد متعهد میشود - از استفاده از رودخانه‌های
محاذی و متوالی بمقاصدی که مغایر بمقررات موافقت حاضر بوده و یا بمنافع
طرف متعاهد دیگر لطمه وارد سیآورد احتراز نماید .

ماده ۶- در صورت بروز اختلاف نسبت به تفسیر یا اجرای موافقتنامه
حاضر - طرفین متعاهدین اختلاف حاصله را طبق آئین پیش بینی شده در ماده ۲
عهدنامه مربوط بر مرز دولتی و حسن همجواری بین ایران و عراقی مورخ ۱۳ ژوئن
۱۹۷۵ امضاء شده در بغداد - حل و فصل خواهند نمود .

مساوی عضو برای هم آهنگ نمودن وظائف کلانتران مرز تشکیل خواهند داد .
این کمیسیون لاقلاً یکبار در سال به تناوب در ایران و عراق تشکیل جلسه
خواهد داد و در هر موقع که اوضاع و احوال ایجاب نماید نیز میتوان آنرا
دعوت به اجلاس نمود . اجلاسات فوق العاده در سرزمین طرف درخواست کننده
تشکیل خواهد شد .

کمیسیون دائمی سعی خواهد نمود مسائلی را که نسبت بآن کلانتران
مرز توافق نرسیده اند از طریق دوستانه حل و فصل نماید . بدین منظور کمیسیون
میتواند کلانتران مرز طرفین متعاهدین را احضار نماید و در صورت عدم توافق -
مسائل فوق از طریق دیپلماتیک حل و فصل خواهد شد .

طرفین متعاهدین از طریق دیپلماتیک نسبت به محل و تاریخ اجلاس
کمیسیون توافق مینمایند و لاقلاً یکماه قبل از اجلاس مذکور - اسم و مقام
نمایندگان خود و همچنین مسائلی را که در دستور روزنامه کار کمیسیون مطرح
میشود بیکدیگر اطلاع خواهند داد .

ماده ۲- موافقتنامه حاضر از تاریخ مبادله اسناد تصویب برای مدت
پنج سال لازم الاجراء خواهد بود . در انقضای این مدت - بطور ضمنی تمدید
خواهد شد - مگر اینکه یکی از طرفین متعاهدین ششماه قبل از تاریخ انقضاء
فسخ یا تجدید نظر در آن را تقاضا نماید .

موافقتنامه حاضر جانشین موافقتنامه موقت ۱۹۳۲ بین ایران و عراق
راجع به تعیین کلانتران مرز میباشد .

بغداد - بتاريخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵

از طرف دولت شاهنشاهی ایران
عباسعلی خلعتبری
از طرف دولت جمهوری عراق
سعدون حمادی
موافقتنامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و بیست ماده منضم بقانون موافقتنامه
بین ایران و عراق راجع به کلانتران مرز میباشد .
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

شماره ۳۰۰۴۸

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع
به استفاده از آب رودخانه مرزی وقانونهای مزبور که بتصویب مجلسین سنا و
شورایملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد .

ب تأییدات خداوند متعال
محمد رضا پهلوی آریا مهر شاهنشاهی ایران
مختار مبارک بایونی
نظر بکل بیت و هفتم قسم قانون اساسی مقرریداریم

ماده اول - قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب
رودخانه‌های مرزی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و پیوست این
فرمان است بموقع اجراء گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .
تاریخ ۲۹ خردادماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی

شماره ۴-۲۰۰ مورخ ۲۵۳۵ در دفتر مخصوص شاهنشاهی
قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب رودخانه‌های مرزی
ماده واحده - موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب رودخانه‌های
مرزی که در تاریخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ (۵ دیماه ۲۵۳۴ شاهنشاهی) در بغداد
بامضاء رسیده است و مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده میباشد تصویب و اجازه
مبادله اسناد تصویب آن داده میشود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن موافقتنامه ضمیمه پس از تصویب
مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۹ خرداد ۲۵۳۵ در جلسه روز سه شنبه بیست

وزیران حل و فصل مسائل و دعاوی فوق الذکر را بنحوی معمول خواهند داشت که هیچ منبج اختلافی بین ایران و عراق باقی نماند.
دو وزیر امور خارجه همچنین توافق نمودند که قبل از مبادله اسناد تصویب عهدنامه مربوط به مرز دولتی و حسن همجواری بین ایران و عراق مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ یک سند نهائی مبنی بر پایان قطعی کلیه دعاوی موجود فیما بین اضافه نمایند.

پغداد ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵

وزیر امور خارجه ایران
عباسعلی خنجی
صورتجلسه فوق منضم بقانون حل و فصل جامع و قطعی کلیه مسائل و دعاوی در حال تعلیق بین ایران و عراق میباشد.
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

۲۵۳۵۴۷۷

شماره ۳۰۰۵۶

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به مقررات مربوط به کشتیرانی در شط العرب و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد:

بالتاییدات خداوند متعال محمد رضا پهلوی آریا مهر شاهنشاه ایران مخل صد بارک جایونی نظر جل بیت و منتم تمم قانون اساسی تفریداریم

ماده اول - قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به مقررات مربوط به کشتیرانی در شط العرب که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و پیوست این فرمان است بموقع اجراء گذاشته شود.
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.
بنارایخ ۲۹ خردادماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی
شماره ۴-۲۰۰ مورخ ۲۵۳۵۴۷۷ دفتر مخصوص شاهنشاهی

قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به مقررات مربوط به کشتیرانی در شط العرب

ماده واحده - موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به مقررات مربوط به کشتیرانی در شط العرب که در تاریخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ (۵ دیماه ۲۵۳۴ شاهنشاهی) در بغداد با امضاء رسیده است و منضم بیک مقدمه و بیست و دوماده و دو نامه ضمیمه موافقتنامه میباشد تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.
قانون فوق منضم بیک ماده و منتم موافقتنامه ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۹ خردادماه ۲۵۳۵ در جلسه روز سهشنبه بیست و پنجم خردادماه دوهزار و پانصد و سی و پنج شاهنشاهی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی
اصل فرمان همایونی و قانون و منتم موافقتنامه ضمیمه در دفتر نخست وزیر است.

وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر - سیدضیاءالدین شادمان
موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به مقررات مربوط به کشتیرانی در شط العرب طبق روح توافق الجزیره مورخ ۶ مارس ۱۹۷۵ و پروتکل راجع به تعیین مرز رودخانه ای بین ایران و عراق مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ - امضاء شده در بغداد و در اجرای ماده ۸ پروتکل مذکور که ضمن آن تنظیم مقررات کشتیرانی در شط العرب براساس تساوی حقوق طرفین پیش بینی گردیده - و بمنظور حمایت از منافع مشترک در مورد کشتیرانی در شط العرب - از

ماده ۷ - موافقتنامه حاضر بوسیله هریک از طرفین متعاهدین براساس قوانین داخلی خود بتصویب خواهد رسید و از تاریخ مبادله اسناد تصویب لازم الاجراء خواهد بود.

پغداد - بنارایخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵

از طرف دولت شاهنشاهی ایران
عباسعلی خنجی
موافقتنامه فوق منضم بیک مقدمه و هفت ماده منضم بقانون موافقتنامه مربوط با استفاده از آب رودخانه های مرزی بین ایران و عراق میباشد.
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

۲۵۳۵۴۷۷

شمار ۳۰۰۵۸

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون حل و فصل جامع و قطعی کلیه مسائل و دعاوی در حال تعلیق بین ایران و عراق و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد:

بالتاییدات خداوند متعال محمد رضا پهلوی آریا مهر شاهنشاه ایران مخل صد بارک جایونی نظر جل بیت و منتم تمم قانون اساسی تفریداریم

ماده اول - قانون حل و فصل جامع و قطعی کلیه مسائل و دعاوی در حال تعلیق بین ایران و عراق که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و پیوست این فرمان است بموقع اجراء گذاشته شود.
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.
بنارایخ ۲۹ خردادماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی

شماره ۴-۲۰۰ مورخ ۲۵۳۵۴۷۷ دفتر مخصوص شاهنشاهی

قانون حل و فصل جامع و قطعی کلیه مسائل و دعاوی در حال تعلیق بین ایران و عراق

ماده واحده - صورتجلسه در مورد حل و فصل جامع و قطعی کلیه مسائل و دعاوی در حال تعلیق بین ایران و عراق که در تاریخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ (۵ دیماه ۲۵۳۴ شاهنشاهی) در بغداد با امضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

قانون فوق منضم بیک ماده و منتم صورتجلسه ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۹ خردادماه ۲۵۳۵ در جلسه روز سهشنبه بیست و پنجم خردادماه دوهزار و پانصد و سی و پنج شاهنشاهی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی
اصل فرمان همایونی و قانون و منتم صورتجلسه ضمیمه در دفتر نخست وزیر است
وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر - سیدضیاءالدین شادمان

صورتجلسه

وزیران امور خارجه ایران و عراق - با توجه بروح توافق ۶ مارس ۱۹۷۵ الجزیره - که بالاخص حل و فصل جامع و قطعی کلیه مسائل در حال تعلیق بین دو کشور را بمنظور تحکیم مناسبات دوستی و اتفاق برادرانه موجود بین ایران و عراق مقرر میدارد.

توافق نمودند - که فهرست قطعی مسائل و دعاوی متقابل در حال تعلیق را طی مدتی که از ۲۰ مارس ۱۹۷۶ تجاوز نخواهد کرد - تنظیم نمایند.
این فهرست حاوی کلیه نکات مورد اختلاف ناشی از اجرای ماده ۴ پروتکل راجع به علامتگذاری مجدد مرز زمینی بین ایران و عراق که در تاریخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ در بغداد امضاء شده و نیز کلیه دعاوی دیگر خواهد بود.